

Vedlegg

Forskrift om endringer i forskrift 21. desember 2001 nr. 1563 til åndsverkloven (lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk m.v.)

Fastsatt ved kongelig resolusjon 23. november 2007, med hjemmel i åndsverkloven § 16, § 17a, § 35, § 38, § 45b, § 53 og § 53b

I

Hjemmelsfeltet skal lyde:

Åndsverkloven § 13b, § 15, § 16, § 17a, § 31, § 35, § 37, § 38, § 38a, § 45a, § 45b, § 53, § 53b, § 54 og § 59

Kapittel I skal lyde:

Kapittel I – Eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring i arkiv, bibliotek, museer, undervisnings- og forskningsinstitusjoner og til bruk for funksjonshemmede, jf. åndsverkloven §§ 16 og 17a

§ 1-1. Hvem reglene gjelder for

Arkiv under arkivverket, *kommunale og fylkeskommunale arkiv*, bibliotek under universiteter og høyskoler og andre vitenskapelige og faglige bibliotek som drives av det offentlige, fylkesbibliotekene og folkebibliotekene *samt offentlige museer og museer som mottar offentlige tilskudd* kan til *ikke-ervervsmessig* bruk i sin virksomhet fremstille eksemplar av åndsverk, når det skjer i samsvar med formål som angitt i bestemmelsene i §§ 1-2 til 1-3 samt §§ 1-5 til 1-9. *For museer gjelder reglene så langt de passer. Med universiteter og høyskoler forstås alle institusjoner som omfattes av lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 1-2.*

Undervisnings- og forskningsinstitusjoner er omfattet av § 1-4 om eksemplarfremstilling for forskningsformål.

Kultur- og kirke departementet kan bestemme at også andre nærmere angitte arkiv, bibliotek og museer skal være omfattet av kapitlet her.

§ 1-2. Hovedregel om eksemplarfremstilling og generelle bestemmelser

Når ikke annet er særskilt angitt, gir bestemmelsene i dette kapittel adgang til å fremstille eksemplar i samme format som originaleksemplaret. Reglene gir likevel adgang til å fremstille papirutskrift fra maskinlesbare *eksemplar*.

Bestemmelsene i dette kapittel gir ikke adgang til uten samtykke fra rettighetshaver å fremstille maskinlesbare eksemplar av datamaskinprogrammer.

Med mindre annet er særskilt bestemt, gjelder adgangen til eksemplarframstilling etter dette kapittel kun for offentliggjorte verk.

Det som i dette kapittel sies om åndsverk, gjelder tilsvarende for arbeider som nevnt i åndsverkloven kapittel 5 (nærstående rettigheter).

§ 1-3. Eksemplarframstilling for konserverings- og sikringsformål

For konserverings- og sikringsformål kan institusjon som nevnt i § 1-1 framstille eksemplar av åndsverk som den har eksemplar av i sine samlinger

- a) i samme format som originaleksemplaret,
- b) i andre format enn originaleksemplaret, der det ikke kan skaffes et eksemplar som oppfyller konserverings- og sikringsformålet fra utsalgssted eller fra utgiver, importør eller produsent,
- c) ved overføring til mikroformer,
- d) ved overføring til nye lagringssystemer dersom dette på grunn av ukurant utstyr er nødvendig for å benytte verket.

Adgangen til eksemplarframstilling for konserverings- og sikringsformål gjelder også for åndsverk som ikke er offentliggjort.

Nasjonalbiblioteket kan for konserverings- og sikringsformål framstille eksemplar av åndsverk det har i sine samlinger i andre format enn originaleksemplaret.

Kultur- og kirkedepartementet kan i tilfelle vilkårene i første ledd ikke er oppfylt gi tillatelse til at institusjon som nevnt i § 1-1 for konserverings- og sikringsformål kan framstille eksemplar av åndsverk det har i sine samlinger i andre format enn originaleksemplaret.

§ 1-4. Eksemplarframstilling for forskningsformål

Kultur- og kirkedepartementet kan for forskningsformål gi undervisnings- og forskningsinstitusjoner tillatelse til å framstille eksemplar av åndsverk, også i andre format enn originaleksemplaret.

§ 1-5. Eksemplarframstilling for utlån

For utlån kan institusjon som nevnt i § 1-1 framstille eksemplar på papir av åndsverk som den har eksemplar av i sine samlinger, dersom eksemplaret er særlig utsatt for skade ved utlån eller vanskelig kan erstattes hvis det går tapt. Det kan ikke framstilles flere eksemplar enn det som er nødvendig for at institusjonen skal ha et begrenset antall eksemplar til rådighet for utlån.

Institusjon som nevnt i § 1-1 kan for utlån framstille fysiske eksemplar av musikk- og filmverk, også i andre format enn originaleksemplaret, der institusjonens originaleksemplar er særlig utsatt for skade ved utlån og ikke kan erstattes hvis det går tapt. Det er ikke tillatt å låne ut flere eksemplar enn institusjonen har originaleksemplar.

§ 1-6. Eksemplarframstilling for kompletteringsformål

For kompletteringsformål kan institusjon som nevnt i § 1-1 fremstille eksemplar av manglende partier av et åndsverk den har et ufullstendig eksemplar av i sine samlinger når de manglende partier utgjør en mindre del i forhold til hele verket, og komplettering ikke er mulig gjennom anskaffelse av verket eller delen av verket på utsalgssted eller fra utgiver, importør eller produsent.

§ 1-7. Hovedregel for bruk av eksemplar

Eksemplar fremstilt i samsvar med §§ 1-1 til 1-3 og §§ 1-5 til 1-9 må kun brukes i vedkommende institusjons egne lokaler, med unntak av

- a) eksemplar fremstilt på papir,*
- b) eksemplar av musikk- og filmverk fremstilt etter vilkårene i § 1-5 andre ledd for utlån,*
- c) eksemplar som skal brukes til fjernlån på konkret bestilling etter § 1-8.*

§ 1-8. Fjernlån på konkret bestilling

På særskilt bestilling kan eksemplar fremstilt i samsvar med §§ 1-2 og 1-3 gjennom fjernlån, herunder ved overføring til dataterminal, stilles til rådighet for en bestemt låner i lokaler til andre institusjoner omfattet av § 1-1. Slike eksemplar kan ikke lagres permanent hos lånerinstitusjonen, men må tilbakeføres, slettes eller tilintetgjøres når bestillerens bruk er opphørt. Åndsverk omfattet av lov 9. juni 1989 nr. 32 om avleveringsplikt for allment tilgjengelege dokument kan ikke fjernlånes etter denne bestemmelsen.

Låneren kan ta papirutskrift av fjernlånt materiale etter reglene om eksemplarfremstilling til privat bruk i åndsverkloven § 12. Låneren kan ikke ta maskinlesbar kopi.

Departementet kan gi forskrift om kontroll med institusjoners praksis etter bestemmelsen her.

§ 1-9. Tilgjengeliggjøring i institusjonens egne lokaler, fotokopiering og papirutskrift

Institusjon som nevnt i § 1-1 kan gjøre åndsverk fra egen samling tilgjengelig for enkeltpersoners forskningsformål eller private studieformål ved hjelp av terminaler i egne lokaler. Adgangen til tilgjengeliggjøring etter første punktum gjelder ikke åndsverk omfattet av lov 9. juni 1989 nr. 32 om avleveringsplikt for allment tilgjengelege dokument.

For enkeltpersoners forskningsformål eller private studieformål kan institusjon som nevnt i § 1-1 ved fotokopiering eller lignende fremgangsmåte fremstille eksemplar av enkelte artikler i samleverk, avis eller tidsskrift, eller korte avsnitt i andre verk for utlevering til eie. Det kan ikke utleveres mer enn ett eksemplar til hver bruker.

Brukeren kan ta en papirutskrift til eie av åndsverk som er tilgjengeliggjort etter første ledd etter reglene om eksemplarfremstilling til privat bruk i åndsverkloven § 12. Brukeren kan ikke ta maskinlesbar kopi.

§ 1-10. Pliktavleverte åndsverk

For formål som angitt i lov 9. juni 1989 nr. 32 om avleveringsplikt for allment tilgjengelige dokument, kan *mottaksinstitusjon*:

- a) fremstille eksemplar av åndsverk som er avleveringspliktig og som de har i sine samlinger til konserverings- og sikringsformål etter reglene i § 1-3,
- b) fremstille eksemplar, også i andre format enn originaleksemplaret, av åndsverk som er avleveringspliktig og som de ikke har i sine samlinger, når slikt eksemplar ikke kan skaffes på utsalgssted eller fra utgiver, importør eller produsent,
- c) gjøre pliktavlevert åndsverk fra egen samling tilgjengelig på terminaler i institusjonens egne lokaler.

Annen bruk av pliktavleverte åndsverk følger reglene i pliktavleveringsloven.

§ 1-11. Eksemplarfremstilling til bruk for funksjonshemmede

For *vederlagsfri bruk* av syns- og lesehemmede, hørsels- og talehemmede, personer med nedsatt førlighet og andre som på grunn av funksjonshemming ikke kan tilegne seg verket på vanlig måte, kan institusjon som nevnt i § 1-1 første ledd og nærmere angitt organisasjon som Kultur- og kirkedepartementet bestemmer, fremstille eksemplar, også i andre format enn originaleksemplaret, av utgitt litterært eller vitenskapelig verk gjennom opptak på innretning som kan gjengi det. I tilslutning til teksten kan offentliggjort kunstverk og fotografisk verk gjengis på opptaket.

Eksemplar etter første ledd kan distribueres til bruker via datanettverk i en vanlig låneperiode. Institusjonen eller organisasjonen som distribuerer eksemplaret er ansvarlig for at eksemplaret blir distribuert til riktig bruker samt at eksemplaret tilbakeføres, slettes eller tilintetgjøres når låneperioden er over. Adgangen til opptak etter første ledd gjelder ikke for verk hvor opptak av tilsvarende egnethet kan skaffes fra vanlig utsalgssted. Opptak kan bare danne grunnlag for ytterligere eksemplarfremstilling for disse formål.

Opphavsmannen har krav på vederlag som utredes av staten. Denne paragraf gjelder ikke ervervsmessig bruk.

§ 1-12. Register over fremstilte opptak. Ideelle rettigheter

Bibliotek og organisasjon som gjør opptak i medhold av § 1-11, skal føre register over fremstilte opptak.

Bestemmelsene i åndsverkloven om plikt til å navngi opphavsmann og utøvende kunstner, og bestemmelsene om forbud mot endring av verk, gjelder på vanlig måte.

§ 1-13. Utfyllende forskrifter

Kultur- og kirkedepartementet kan gi utfyllende forskrifter, herunder sette vilkår for adgang til eksemplarfremstilling etter dette kapitlet.

Avsnittoverskrift til §§ 2-1 til 2-3 skal lyde:

Opptak for tidsforskutt bruk i visse døgninstitusjoner, jf. åndsverkloven § 15, og bruk av opptak etter åndsverkloven § 13b

§ 2-2 skal lyde:

§ 2-2. Adgangen til å gjøre opptak med hjemmel i åndsverkloven § 13b, gjelder ikke for bruk som musikkakkompagnement ved undervisning i dans, musikk, gymnastikk og lignende.

Opptak gjort med hjemmel i åndsverkloven §§ 13b og 15, jf. § 2-1 ovenfor, kan ikke utleveres eller utlånes til studenter eller elever til selvstudium. Heller ikke kan slike opptak brukes utenfor undervisningsvirksomhetens eget område med mindre det skjer som ledd i undervisning som normalt drives på annet sted.

§ 2-3 skal lyde:

§ 2-3. Kultur- og kirkedepartementet kan gi bestemmelser om adgangen til å oppbevare og fremstille eksemplarer av opptak gjort i medhold av åndsverkloven § 13b, jf. § 36.

§ 3-6 skal lyde:

§ 3-6. Brutto oppkrevd vederlag fordeles likt mellom de to rettighetshavergruppene.

Individuelt årlig beløp som utgjør mindre enn 0,5 pst. av folketrygdens grunnbeløp avrundet oppad til nærmeste hele tikrone, utbetales ikke. Beløp under denne grensen disponeres av organisasjonen til formål som organisasjonen fastsetter. *Foreldede vederlag disponeres på samme måte.*

Organisasjonen kan beregne seg et administrasjonsgebyr av de beløp som utbetales til andre enn ordinære medlemmer.

Overskrift til kapittel IV skal lyde:

Kapittel IV - Tvisteløsning mv. for avtale- eller tvangslisenssituasjoner, *samt når tekniske beskyttelsessystemer er anvendt*

Avsnittoverskrift til §§ 4-1 til 4-4 skal lyde:

Behandling av tvist om vederlag etter åndsverkloven §§ 13a, 17a, 18, 23, 23a, 37 og 45b, jf. § 35 første ledd

§ 4-1 første ledd skal lyde:

§ 4-1. Tvist om vederlag etter åndsverkloven §§ 13a, 17a, 18, 23, 23a, 37 og 45b kan enhver av partene bringe inn for Kultur- og kirkedepartementet. Tvist om vederlag for videresending av kringkastingssending etter lovens § 45b behandles likevel av nemnda etter §§ 4-5 flg., jf. lovens § 35 andre ledd.

§ 4-9 skal lyde:

§ 4-9. Forhandlingene i nemnda administreres av nemndas leder. Alle medlemmene skal delta i avgjørelsen. I tilfelle av uenighet, treffes avgjørelsen ved vanlig flertall.

Nemnda er bundet av sin avgjørelse når alle nemndas medlemmer har underskrevet den.

Utgiftene til nemndas virksomhet bæres for hver enkelt saks vedkommende av partene etter nærmere bestemmelse av nemnda.

Når særlige grunner taler for det, kan nemnda bestemme at utgiftene skal bæres av staten.

§ 4-10 andre ledd skal lyde:

For saksbehandlingen gjelder for øvrig forvaltningslovens regler, likevel slik at *tvisteloven §§ 19-8 (1) og (3) og 19-9 (1)* gjelder så langt de passer. *Begjæring etter tvisteloven § 19-9 (1) må fremsettes innen to uker.*

Avsnittoverskrift til §§ 4-13 og 4-14 skal lyde:

Megling i avtaleforhandlinger om eksemplarframstilling av åndsverk mv. i henhold til avtalelisens, jf. åndsverkloven §§ 13b, 14, 16a, 30 og 32

§ 4-13 skal lyde:

§ 4-13. Ved forhandlinger om avtale i medhold av åndsverkloven §§ 13b, 14, 16a, 30 og 32, jf. §§ 36, 38 og 38a, har hver av partene rett til å kreve megling dersom den ene part ikke etterkommer krav fra den annen part om å oppta forhandlinger om avtale som nevnt, eller dersom slike forhandlinger ikke fører til enighet.

§§ 4-15 til 4-20 med tilhørende avsnittoverskrift skal lyde:

Nemndsbehandling av tvister vedrørende bruk av verk og arbeider når effektive tekniske beskyttelsessystemer er anvendt, jf. åndsverkloven § 53b andre ledd

§ 4-15. Kultur- og kirkedepartementet oppnevner en nemnd til å behandle tvister som nevnt i åndsverkloven § 53b andre ledd. Nemnda skal bestå av en leder og to andre medlemmer oppnevnt for fire år av gangen. Nemndas leder skal være jurist, og oppnevnes på nøytralt grunnlag. De to andre medlemmene skal komme fra rettighetshaver- og brukersiden. Alle nemndas medlemmer skal ha teknisk kompetanse og innsikt i rettighets spørsmål. På tilsvarende grunnlag oppnevnes personlige varamedlemmer.

§ 4-16. Nemnda skal behandle tvister vedrørende bruk iht. åndsverkloven §§ 13a, 15, 16, 17, 17a, 21, 26-28 og 31 når effektive tekniske beskyttelsessystemer er anvendt. Dette gjelder likevel ikke når verket overføres på avtalte vilkår slik at bruker selv kan velge tid og

sted for tilgang til det. Nemnda skal heller ikke behandle tvister vedrørende datamaskinprogram.

Om vilkårene for nemndsbehandling ikke er til stede, skal saken avvises.

§ 4-17. *Rettighetshaver skal påse at den som har lovlig tilgang til et verk uten hinder av effektive tekniske beskyttelsessystemer kan utøve bruk etter bestemmelsene angitt i § 4-16 første ledd.*

Om det ikke gis adgang til rettmessig bruk innen rimelig tid, kan bruker bringe saken inn for nemnda. Bruker må begjære bruksadgang overfor rettighetshaver før begjæring rettes til nemnda.

§ 4-18. *Nemnda kan fatte vedtak som pålegger rettighetshaver å gi adgang til bruk etter aktuell avgrensningsbestemmelse. Adgangen skal være tilstrekkelig til at formålet med den aktuelle avgrensningsbestemmelse oppfylles, samtidig som rettighetshavers legitime krav på vern ivaretas.*

Nemnda kan i vedtaket også bestemme at dersom rettighetshaver ikke etterkommer nemndas vedtak innen en gitt frist, kan bruker selv omgå det tekniske beskyttelsessystemet for å få tilgang til bruk i tråd med det som er bestemt i vedtaket. Omgåelse i tråd med slikt vedtak kan verken være straff- eller erstatningsbetingende.

§ 4-19. *Forhandlingene i nemnda administreres av nemndas leder. Alle medlemmene skal delta i avgjørelsen. I tilfelle av uenighet, treffes avgjørelsen med stemmeflerhet.*

Utgiftene til nemndas virksomhet bæres for hver enkelt saks vedkommende av partene etter nærmere bestemmelse av nemnda. Når særlige grunner taler for det, kan nemnda bestemme at utgiftene skal bæres av staten.

§ 4-20. *For saksbehandlingen gjelder reglene i forvaltningsloven tilsvarende. Bestemmelsene i forvaltningsloven kapittel VI om klage og omgjøring, gjelder likevel ikke.*

Nemndas vedtak føres inn i protokoll. Nemnda kan forsøke mekling mellom partene. Kommer forlik i stand, skal også forliket føres inn i protokollen.

Kapittel V skal lyde:

Kapittel V - Det sakkyndige råd for åndsverk, jf. åndsverkloven § 53

§ 5-1. Det sakkyndige råd for åndsverk oppnevnes av Kultur- og kirke departementet for fire år om gangen. Rådet er sammensatt av det antall representanter for den åndelige produksjon, de til denne knyttede ervervsgrener og sentrale brukergrupper, som departementet bestemmer, samt to jurister som skal være rådets leder og nestleder.

Dersom det i særlige tilfelle anses påkrevd, kan rådet supplere seg med særlig sakkyndige, tilkalt for den enkelte sak.

§ 5-2. Rådet er vedtaksført når minst halvparten av medlemmene, herunder lederen eller nestlederen, er til stede. I voldgiftssaker (jf. § 5-4) gjelder denne regel ikke.

Forvaltningslovens regler om inhabilitet gjelder for saksbehandlingen i rådet.

I saker som hovedsakelig gjelder interesseavveiningsspørsmål der medlemmer av rådet er representanter for berørte interessegrupper, skal inhabilitetsreglene for så vidt ikke gjelde. Dette skal i så fall gå frem av rådets uttalelse.

§ 5-3. Godtgjørelse for *uttalelser i rettsspørsmål vedkommende åndsverkloven etter anmodning av en domstol*, fastsettes av vedkommende domstol på grunnlag av arbeidsoppgaver som inngis av rådets leder. Bestemmelsene om godtgjørelse til sakkyndige kommer til anvendelse.

§ 5-4. I voldgiftssaker skal det, såfremt ikke annet er avtalt mellom partene, nedsettes en voldgiftsdomstol innen rådet. Voldgiftsdomstolen består av lederen *eller* nestlederen og to av rådets medlemmer. *Partene skal så vidt mulig oppnevne voldgiftsdomstolen i fellesskap. Dersom partene ikke blir enige om sammensetningen, oppnevner hver part ett av rådets medlemmer.*

Rådsmedlem plikter å la seg oppnevne som voldgiftsdommer.

Dersom *både* lederen og nestlederen er *inhabile*, oppnevner departementet en annen jurist, fortrinnsvis et rådsmedlem.

Ellers gjelder reglene *i voldgiftsloven*.

§ 5-5. Etter anmodning av departementet eller av en annen institusjon eller organisasjon kan rådet også utenom de lovbestemte tilfelle avgi uttalelse om forhold som hører inn under åndsverklovgivningen.

§ 5-6. Departementet oppnevner sekretær for rådet. Sekretæren skal være jurist.

II

Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2008.